

**VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTO
DUJŲ SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos pirmininko pavaduotojas
Jonas Makauskas

2019-06-19

**PAŽYMA
DĖL FINANSINIO PAJĖGUMO NORMATYVINIO RODIKLIO ŽEMUTINIŲ REIKŠMIŲ
NUSTATYMO GAMTINIŲ DUJŲ SEKTORIJE IR DUJŲ
ĮMONIŲ IR ENERGIJOS IŠTEKLIŲ BIRŽOS OPERATORIAUS 2018 METŲ
FINANSINIO PAJĖGUMO ĮVERTINIMO**

2019 m. birželio 19 d. Nr. O5E-177
Vilnius

I. Bendrosios nuostatos

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija), vadovaudamasi Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, suskystintų gamtinių dujų pakartotinio dujinimo, rinkos operatoriaus licencijavimo ir gamtinių dujų tiekimo leidimų išdavimo taisyklių, patvirtintų 2011 m. spalio 27 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1246 „Dėl Gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, laikymo, skystinimo, tiekimo ir rinkos operatoriaus licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 55 punktu bei Ūkio subjektų technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Komisijos 2009 m. sausio 29 d. nutarimu Nr. O3-6 „Dėl Energetikos įmonių technologinio, finansinio ir vadybinio pajėgumo įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 4.6 papunkčiu kartą per metus atlieka ūkio subjektų finansinio pajėgumo vertinimą.

Ūkio subjektų finansinis pajėgumas vertinamas vadovaujantis Aprašo III skyriumi. Aprašo 15.2 papunktis nustato, kad ūkio subjekto finansinis pajėgumas vertinamas kaip pakankamas, jeigu jis atitinka 3 sąlygas:

1. Ūkio subjekto bendrasis finansinio pajėgumo rodiklis ataskaitiniais metais yra didesnis nei Komisijos nustatyta atitinkamo sektoriaus atitinkamos veiklos finansinio pajėgumo normatyvinio rodiklio žemutinė reikšmė.

2. Ūkio subjekto nuosavo ir įstatinio kapitalo santykis atitinka Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo reikalavimus.

3. Ūkio subjektas neturi finansinių įsipareigojimų, kurie yra pradelsti daugiau nei 60 dienų arba esant tokiam mokėjimų pradelsimui, su kreditoriais yra susitarta dėl šių finansinių įsipareigojimų padengimo grafiko (Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo reglamentuojamose srityse taikoma tik ūkio subjektams, vykdančioms tiekimo veiklą).

Atsižvelgdamas į tai, Komisijos Dujų ir elektros departamento Dujų skyrius (toliau – Dujų skyrius) įvertino reguliuojamų ūkio subjektų, veikiančių Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo reglamentuojamose srityse, finansinį pajėgumą.

II. Dujų įmonių 2018 m. finansinio pajėgumo rodiklio žemutinės reikšmės nustatymas

Gamtinių dujų įmonių, 2018 metais vykdžiusių dujų perdavimo, skirstymo, suskystintų gamtinių dujų pakartotinio dujinimo ir rinkos operatoriaus veiklas, finansinius rodiklius Dujų skyrius įvertino pagal įmonių pateiktus metinius audituotų finansinių ataskaitų duomenis ir finansinės būklės rodiklių ataskaitas. Vadovaujantis Aprašo 18.1 papunkčiu, gamtinių dujų perdavimo, skirstymo, suskystintų gamtinių dujų pakartotinio dujinimo ir laikymo veiklą vykdančios ūkio subjektai priskiriami infrastruktūros segmentui. Rinkos operatoriaus licencijas turinčių ūkio subjektų normatyvinio finansinio pajėgumo žemutinė reikšmė skaičiuojama atskirai nuo infrastruktūros segmento. Vadovaujantis Aprašo 18.5 ir 18.6 papunkčiais, infrastruktūros, rinkos operatoriaus ir energijos išteklių biržos operatoriaus (toliau – biržos operatorius) veiklos normatyvinio finansinio pajėgumo rodiklio žemutinė reikšmė skaičiuojama konvertavus finansinių santykinų rodiklių reikšmes (1 ir 2 lentelė) į balus. Naudojant gautus balus apskaičiuojama kiekvieno rodiklio vidutinė žemutinė svartinė reikšmė, kuri koreguojama leistino nuokrypio koeficientu (dauginama iš 0,6). Žemutinė riba apskaičiuojama išvedus visų rodiklių žemutinių reikšmių aritmetinį vidurkį.

Dujų skyrius, vadovaudamasis Aprašo 18.5 ir 18.6 papunkčiuose nustatyta normatyvinio finansinio pajėgumo rodiklio žemutinės reikšmės skaičiavimo tvarka, apskaičiavo faktines 2018 m. finansinio pajėgumo normatyvines rodiklio žemutines reikšmes:

- infrastruktūros veiklos – 1,77;
- gamtinių rinkos operatoriaus ir energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos – 2,04.

III. Dujų įmonių, vykdžiusių infrastruktūros veiklą, 2018 metų finansinio pajėgumo vertinimas

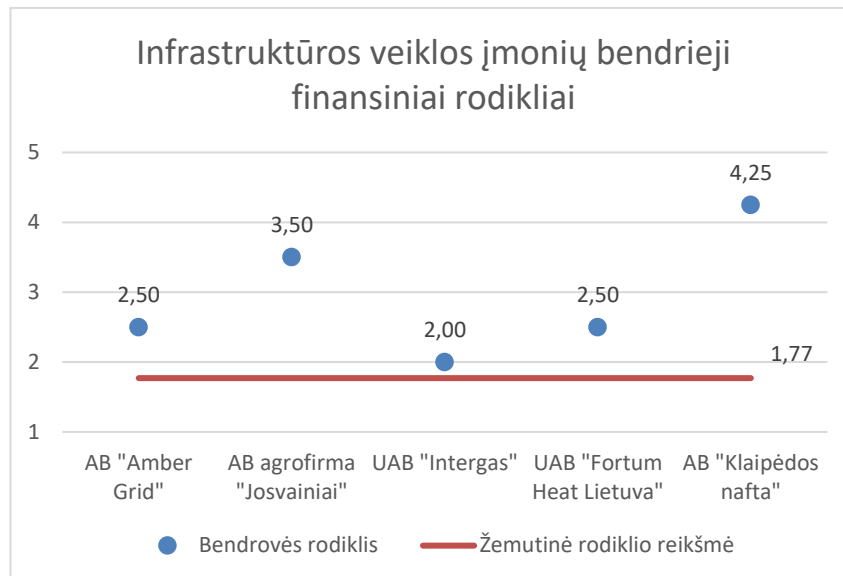
Vadovaujantis Aprašo 18.1 papunkčiu, nustatyta, kad prie infrastruktūros veiklą vykdančių įmonių priskiriamos: UAB „Intergas“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, AB agrofirma „Josvainiai“, AB „Amber Grid“ ir AB „Klaipėdos nafta“.

Šių įmonių finansiniai rodikliai, apskaičiuoti vadovaujantis Aprašo 20 punktu, pateikti 1 lentelėje. Dujų skyrius patikrino ūkio subjektų pateiktas finansinės būklės rodiklių ataskaitas ir pateikia audituotų finansinių ataskaitų pagrindu apskaičiuotus rodiklius.

1 lentelė. 2017–2018 m. infrastruktūros veiklą vykdančių ūkio subjektų finansiniai rodikliai

Eil. Nr.	Rodikliai	UAB „Intergas“		UAB „Fortum Heat Lietuva“		AB agrofirma „Josvainiai“		AB „Amber Grid“		AB „Klaipėdos nafta“	
		2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
1.	Grynasis pelningumas (proc.)	8,99	-3,28	40,15	210,14	19,66	8,6	-15,33	-39,77	15,99	11,58
2.	Įsiskolinimo koeficientas	72,39	80,70	62,50	58,23	10,81	4,3	38,61	44,1	33,49	33,31
3.	Einamojo likvidumo koeficientas	0,65	1,33	0,65	0,29	2,05	5,1	0,78	0,59	4,78	4,75
4.	Pirkėjų įsiskolinimo koef. (365 d.)	26,87	85,43	26,87	101,69	92,08	109,5	42,47	41,10	41,13	45,45
	Bendras finansinio pajėgumo rodiklis	2,50	2,00	3,00	2,50	4,00	3,5	2,75	2,50	4,75	4,25

Infrastruktūros veiklą vykdyusių ūkio subjektų finansinio pajėgumo bendrieji rodikliai pateikti 1 paveiksle.

1 pav. 2018 m. infrastruktūros veiklą vykdyusių ūkio subjektų finansinio pajėgumo bendrieji rodikliai

Dujų skyrius, įvertinęs ūkio subjektų bendruosius finansinio pajėgumo rodiklius, nustatė, kad visų gamtinių dujų įmonių, vykdyusių infrastruktūros veiklą, bendrieji finansinio pajėgumo rodikliai yra didesni negu suskaičiuota infrastruktūros veiklos normatyvinio rodiklio žemutinė reikšmė.

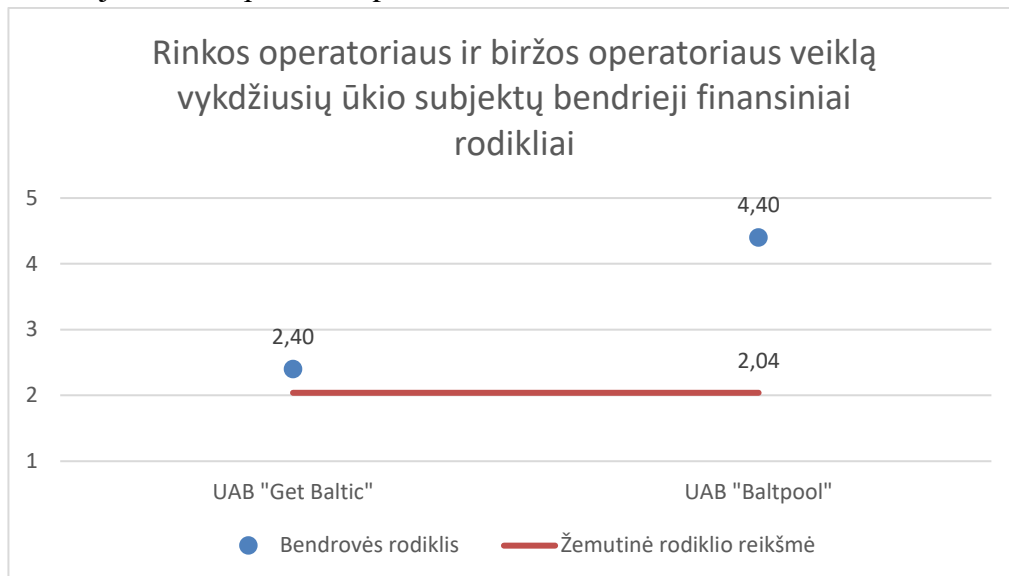
IV. Įmonių, vykdyusių rinkos operatoriaus ir biržos operatoriaus veiklas, 2018 metų finansinio pajėgumo vertinimas

Prie rinkos operatoriaus ir biržos operatoriaus veiklas vykdančių įmonių priskiriamos UAB „Baltpool“ ir UAB „GET Baltic“. Šių įmonių finansiniai rodikliai, apskaičiuoti vadovaujantis Aprašo 21 punktu, pateikti 2 lentelėje. Dujų skyrius patikrino ūkio subjektų pateiktas finansinės būklės rodiklių ataskaitas ir pateikia audituotų finansinių atskaitomybių pagrindu apskaičiuotus rodiklius. Pažymėtina, kad Dujų skyrius, skaičiuodamas gamtinių dujų rinkos operatoriaus finansinės būklės rodiklius, eliminavo biržos dalyvių mokėtinas sumas (už dujas), iš biržos dalyvių gautinas sumas (už dujas) ir gautus išankstinius apmokėjimus iš biržos dalyvių, kadangi įmonės, vykdydamos rinkos operatoriaus veiklą, veikia kaip tarpininkės, surinkdamos iš perkančiųjų gamtinių dujų biržos dalyvių ir išmokėdamos parduodantiems gamtinių dujų biržos dalyviams pinigų sumas už biržoje įsigytas ir parduotas gamtines dujas.

2 lentelė. 2017–2018 m. rinkos operatoriaus veiklą vykdyusių ūkio subjektų finansiniai rodikliai

Eil. Nr.	Rodikliai	UAB „Baltpool“		UAB „GET Baltic“	
		2017	2018	2017	2018
1.	Grynasis pelningumas (proc.)	21,32	19,93	26,12	-4,18
2.	Įsiskolinimo koeficientas	16,91	21,38	32,41	45,76
3.	Einamojo likvidumo koeficientas	5,60	4,69	0,31	0,55
4.	Pirkėjų įsiskolinimo koef. (365 d.)	14,47	65,87	21,46	96,15
5.	Skolų tiekėjams apyvartumo koef. (365 d.)	6,93	5,67	21,41	17,84
	Bendrasis finansinio pajėgumo rodiklis	5,00	4,40	4,20	2,40

Rinkos operatoriaus ir biržos operatoriaus veiklą vykdyusių ūkio subjektų finansinio pajėgumo bendrieji rodikliai pateikti 2 paveiksle.

2 pav. 2018 m. rinkos operatoriaus ir biržos operatoriaus veiklą vykdyusių ūkio subjektų finansinio pajėgumo bendrieji rodikliai

Dujų skyrius, įvertinęs ūkio subjektų bendruosius finansinio pajėgumo rodiklius, nustatė, kad visų ūkio subjektų, vykdančių biržos operatoriaus ir rinkos operatoriaus veiklą, bendrieji finansinio pajėgumo rodikliai yra didesni negu suskaičiuota rinkos operatoriaus veiklos normatyvinio rodiklio žemutinė reikšmė.

V. Įmonių nuosavo ir įstatinio kapitalo santykio atitikimo Akcinių bendrovių įstatymo reikalavimui vertinimas

Akcinių bendrovių įstatymo 38 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad jeigu bendrovės nuosavas kapitalas tapo mažesnis kaip 1/2 įstatuose nurodyto įstatinio kapitalo dydžio, valdyba (jeigu valdyba nesudaroma – bendrovės vadovas) ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo dienos, kurią sužinojo ar turėjo sužinoti apie susidariusią padėtį, privalo sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, kuris turi svarstyti klausimus dėl sprendimų, nurodytų Akcinių bendrovių įstatymo 59 straipsnio 10 dalies 2 punkte ir 11 dalyje. Bendrovėje susidariusi padėtis turi būti ištaisyta ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo dienos, kurią valdyba sužinojo ar turėjo sužinoti apie susidariusią padėtį. Dujų skyrius, remdamasis pateiktomis 2018 m. finansinėmis ataskaitomis, įvertino ūkio subjektų nuosavo ir įstatinio kapitalo santykį.

Konstatuotina, kad 2018 m. gruodžio 31 d. visų licencijuojamą gamtinių dujų veiklą ir biržos operatoriaus veiklą vykdančių ūkio subjektų nuosavas kapitalo dydis atitiko Akcinių bendrovių įstatymo 38 straipsnio 3 dalies reikalavimus, kurie numato, kad nuosavas kapitalas negali būti mažesnis nei pusė įstatinio kapitalo.

VI. Baigiamosios nuostatos

Vadovaudamasis Gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 8 punktu, Taisyklių 55 punktu, Aprašo 4.6 ir 15.2 papunkčiais ir išanalizavęs gamtinių dujų įmonių ir energijos išteklių biržos operatoriaus 2018 metų finansinius rezultatus, Dujų skyrius Komisijai siūlo:

1. Nustatyti 2018 metų gamtinių dujų sektoriaus finansinio pajėgumo normatyvinių rodiklių žemutines reikšmes:

1.1. infrastruktūros veiklos – 1,77;

1.2. rinkos operatoriaus ir energijos išteklių biržos operatoriaus veiklos – 2,04.

2. Konstatuoti, kad AB „Amber Grid“, AB agrofirmon „Josvainiai“, UAB „Fortum Heat Lietuva“, AB „Klaipėdos nafta“, UAB „Intergas“, UAB „GET Baltic“ ir UAB „Baltpool“ 2018 m. finansinis pajėgumas vertinamas kaip pakankamas reguliuojamai veiklai vykdyti.

PRIDEDAMA:

1. Komisijos nutarimo „Dėl 2018 metų finansinio pajėgumo normatyvinių rodiklių žemutinių reikšmių nustatymo gamtinių dujų sektoriuje“ projektas, 1 lapas;

2. Komisijos nutarimo „Dėl gamtinių dujų įmonių ir energijos išteklių biržos operatoriaus 2018 metų finansinio pajėgumo vertinimo“ projektas, 1 lapas.

Dujų skyriaus vyr. specialistas

Justas Valaitis

Į posėdį kviečiami:

1. Energetikos ministerijos atstovai,
2. AB „Amber Grid“,
3. AB agrofirmon „Josvainiai“,
4. UAB „Fortum Heat Lietuva“,
5. UAB „Intergas“,
6. UAB „GET Baltic“,
7. AB „Klaipėdos nafta“,
8. UAB „Baltpool“.